

D E K R E T

z dnia 3 stycznia 1947 r.

o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, zwany w skrócie P.Z.U.W., prowadzi działalność ubezpieczeniową na obszarze Państwa Polskiego w zakresie określonym dekretem z dnia 3 stycznia 1947 r. o uregulowaniu ubezpieczeń rzeczowych i osobowych (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 23).

2. Ubezpieczenia prowadzone przez P. Z. U. W. dzielą się na następujące działy:

- I. Dział przymusowych ubezpieczeń rzeczowych, obejmujący ubezpieczenie budowli od ognia.
- II. Dział umownych ubezpieczeń rzeczowych.

III. Dział umownych ubezpieczeń osobowych.

3. Poza działalnością ubezpieczeniową P. Z. U. W. prowadzi działalność zapobiegawczą.

Art. 2. 1. W dziale przymusowych ubezpieczeń rzeczowych przedmiot i zakres ubezpieczenia, wzajemne prawa i obowiązki stron oraz sposób tworzenia kapitału zapasowego i rezerw, podziału nadwyżki i pokrywania niedoboru określi rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

2. W działach umownych ubezpieczeń rzeczowych i osobowych rodzaje ubezpieczeń oraz ich ogólne zasady, sposób tworzenia kapitału zapasowego i rezerw, podziału nadwyżki i pokrywania niedoboru określą rozporządzenia Ministra Skarbu.

3. Zasady działalności zapobiegawczej, prowadzonej przez P. Z. U. W., określi rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 3. 1. P. Z. U. W. jest instytucją prawnopubliczną, opartą na wzajemności, mającą na celu ogólną użyteczność.

2. P. Z. U. W. jest osobą prawną.
3. Siedzibą P.Z.U.W. jest m. st. Warszawa.

ROZDZIAŁ II.

Ustrój P. Z. U. W.

Art. 4. 1. Naczelnymi organami P.Z.U.W. są rada P. Z. U. W., jako organ kontroli społecznej, oraz zarząd główny, którego zakres działania określa statut organizacyjny.

2. Lokalnymi organami P. Z. U. W. są oddziały wojewódzkie i inspektoraty powiatowe.

Art. 5. 1. Rada P. Z. U. W. składa się z członków powoływanych na 3 lata w następujący sposób:

- a) wojewódzkie rady narodowe oraz miejskie rady narodowe miast: Warszawy i Łodzi wybierają po jednym członku,
- b) 4 członków powołuje Minister Skarbu spośród kandydatów przedstawionych w podwójnej ilości przez następujące organizacje: 1 członka — spośród kandydatów przedstawionych przez centralne organizacje spółdzielcze, 1 członka — spośród kandydatów przedstawionych przez Związek Samopomocy Chłopskiej, 1 członka — spośród kandydatów przedstawionych przez centralną organizację związków zawodowych pracowników i 1 członka — spośród kandydatów z grona pracowników P.Z.U.W., przedstawionych przez Związek Zawodowy Pracowników Bankowych, Kas Oszczędności i Ubezpieczeń,
- c) 4 członków powołuje Minister Skarbu, a mianowicie: 2 członków spośród znawców zagadnień ubezpieczeniowych oraz 2 członków na wniosek Ministra Administracji Publicznej spośród znawców zagadnień pożarnictwa.

2. Członkowie rady P. Z. U. W. mogą być wybierani lub powoływani jedynie spośród ubezpieczających się lub ubezpieczonych w P. Z. U. W. Przepis ten nie dotyczy członków rady powoływanych przez Ministra Skarbu spośród kandydatów przedstawionych przez centralną organizację związków zawodowych pracowników, Związek Zawodowy Pracowników Bankowych, Kas Oszczędności i Ubezpieczeń oraz członków rady powoływanych spo-

śród znawców zagadnień ubezpieczeniowych (pożarnictwa).

3. Rada P. Z. U. W. wybiera swego przewodniczącego i zastępcę na całą kadencję. Radę P. Z. U. W. zwołuje przewodniczący rady z własnej inicjatywy lub na wniosek naczelnego dyrektora P. Z. U. W. albo na wniosek przynajmniej 8 jej członków.

4. Do ważności zebrań rady P. Z. U. W. potrzebna jest obecność przynajmniej 12 członków.

5. W sprawach podlegających decyzji rady P. Z. U. W. (art. 6) naczelną dyrektor przedkłada radzie wnioski.

6. Rada P. Z. U. W. ma prawo inicjatywy w sprawach wymienionych w art. 6 i jest obowiązana do wydawania opinii w sprawach, które jej przedstawi do zaopiniowania naczelną dyrektor lub władza nadzorcza.

7. Rada P. Z. U. W. może wyłonić spośród swego grona komisję do badania zamknięć rachunkowych i stanu finansowego P. Z. U. W. Komisja składa radzie P. Z. U. W. sprawozdanie ze swych czynności i przesyła jego odpis władzy nadzorczej.

Art. 6. Do właściwości rady P. Z. U. W. należy uchwalanie:

- a) zmian statutu organizacyjnego,
- b) statutów działów ubezpieczeń,
- c) taryfy składek w dziale przymusowych ubezpieczeń,
- d) zasad szacowania i norm opłat za szacowanie w dziale przymusowych ubezpieczeń,
- e) warunków umownych ubezpieczeń rzeczowych i osobowych,
- f) stopy procentowej składek dodatkowych,
- g) budżetu,
- h) zamknięć rachunkowych i podziału nadwyżek,
- i) kupna, sprzedaży oraz obciążenia nieruchomości,
- j) zasad udzielania pożyczek i zasiłków z funduszy na akcję zapobiegawczą,
- k) projektów umów reasekuracyjnych.

Art. 7. Zarząd główny składa się z naczelnego dyrektora i zastępców naczelnego dyrektora oraz dyrektorów zarządu głównego.

Art. 8. 1. Naczelnego dyrektora oraz zastępców naczelnego dyrektora powołuje i zwalnia Minister Skarbu.

2. Do naczelnego dyrektora należy ogólne kierownictwo sprawami P. Z. U. W., zarząd jego majątkiem oraz reprezentowanie instytucji na zewnątrz. Jest on odpowiedzialny wobec Ministra Skarbu za bieg spraw oraz za przestrzeganie obowiązujących przepisów.

3. Naczelnemu dyrektorowi podlegają służbowo jego zastępcy, dyrektorzy zarządu głównego oraz inni pracownicy P. Z. U. W. Naczelną dyrektora powołuje i zwalnia pracowników z wyjątkiem wymienionych w art. 9.

4. Naczelną dyrektora i jego zastępcy nie mogą zajmować żadnego płatnego stanowiska w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, ani też należeć do organów kierowniczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa.

Art. 9. 1. Kierownikami poszczególnych działów administracji P. Z. U. W. są dyrektorzy zarządu głównego, których mianuje i zwalnia władza nadzorcza na wniosek naczelnego dyrektora.

2. Dyrektorzy nie mogą zajmować żadnego płatnego stanowiska w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, ani też należeć do organów kierowniczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa.

Art. 10. 1. Kierownikami oddziałów wojewódzkich P. Z. U. W. są dyrektorzy oddziałów.

2. Kierownikami inspektoratów powiatowych są inspektorzy powiatowi.

Art. 11. Przepisy służbowe, uposażeniowe i emerytalne dla pracowników P. Z. U. W. ustala rozporządzenie Ministra Skarbu.

Art. 12. Szczegółowe przepisy o organizacji wewnętrznej P. Z. U. W. i zakresie działania określa statut organizacyjny. Pierwszy statut organizacyjny wyda Minister Skarbu.

ROZDZIAŁ III.

Wzajemny stosunek działów ubezpieczeń, rachunkowość i sprawozdania.

Art. 13. 1. Każdy z trzech działów ubezpieczeń, prowadzonych przez P. Z. U. W., stanowi osobny związek wzajemności. Zobowiązania jednego działu ubezpieczeń nie mogą być pokrywane z funduszy innego działu, a ubezpieczający w jednym dziale nie odpowiadają za wyniki operacji w innych

działach. Z funduszy jednego działu można udzielić pożyczek innym działom tylko za każdorazowym zezwoleniem władzy nadzorczej.

2. P. Z. U. W. może za zezwoleniem władzy nadzorczej zawierać w działach umownych ubezpieczeń umowy za składką stałą bez prawa pociągania ubezpieczającego do dodatkowych świadczeń.

3. Koszty zarządu każdego działu ubezpieczeń będą pokrywane z funduszy tego działu. Koszty wspólne rozdziela się pomiędzy poszczególne działy ubezpieczeń w odpowiednim stosunku do zbioru składek w tych działach.

Art. 14. 1. Rokiem sprawozdawczym i budżetowym jest rok kalendarzowy.

2. Zamknięcia rachunków dla poszczególnych działów oraz z całokształtu działalności P. Z. U. W. będą sporządzane w terminie oraz zgodnie z zasadami i wzorami, które ustali władza nadzorcza.

3. Zamknięcia rachunkowe ogłasza się w Monitorze Polskim bezzwłocznie po ich za twierdzeniu w formie przepisanej przez władzę nadzorczą.

Art. 15. 1. Po sporządzeniu zamknięć rachunkowych naczelną dyrektora P. Z. U. W. składa każdego roku Ministrowi Skarbu pisemne sprawozdanie z działalności i stanu finansowego oraz z zamierzeń na przyszły okres sprawozdawczy.

2. Sprawozdania z działalności P. Z. U. W. w poszczególnych województwach oraz w miastach Warszawie i Łodzi przesyła P. Z. U. W. właściwym wojewodom dla przedstawienia wojewódzkim radom narodowym oraz prezydentom wymienionych miast dla przedstawienia miejskim radom narodowym.

3. Sprawozdania z działalności P. Z. U. W. w poszczególnych powiatach oraz w miastach wydzielonych przesyła P. Z. U. W. właściwym starostwom dla przedstawienia powiatowym radom narodowym oraz prezydentom miast wydzielonych dla przedstawienia miejskim radom narodowym.

4. Rady narodowe przesyłają swoje uwagi do otrzymanych sprawozdań zarządowi głównemu P. Z. U. W. oraz władzy nadzorczej.

ROZDZIAŁ IV.

Lokowanie funduszy.

Art. 16. Lokowanie funduszy będzie przeprowadzane zgodnie z corocznym planem lokat, zatwierdzonym przez władzę nadzorczą.

ROZDZIAŁ V.

Władza nadzorcza.

Art. 17. 1. Nadzór nad działalnością P. Z. U. W. wykonuje Minister Skarbu.

2. Nadzór nad działalnością P. Z. U. W. w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz polityki zapobiegawczej wykonuje Minister Administracji Publicznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu i innymi zainteresowanymi ministrami.

Art. 18. 1. Zatwierdzenia władzy nadzorczej wymagają — oprócz spraw wymienionych w poszczególnych artykułach — uchwały rady P. Z. U. W. w sprawach, wymienionych w art. 6. Uchwały rady P.Z.U.W. w sprawie ochrony przeciwpożarowej wymagają zatwierdzenia Ministra Administracji Publicznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2. Budżet oraz zamknięcia rachunkowe P. Z. U. W. będą przedkładane władzy nadzorczej do zatwierdzenia w terminie przez nią wskazanym.

Art. 19. 1. P. Z. U. W. jest obowiązany udzielać władzy nadzorczej na jej żądanie wszelkich wyjaśnień.

2. Władza nadzorcza może wykonywać kontrolę i przeprowadzać rewizję w P. Z. U. W. w każdym czasie.

Art. 20. 1. Władza nadzorcza może zamianować dla P. Z. U. W. delegata rządowego spośród urzędników państwowych.

2. Zakres uprawnień delegata określa władza nadzorcza.

Art. 21. Władza nadzorcza określa wysokość wynagrodzenia członków rady P. Z. U. W. i delegata rządowego.

Art. 22. Jeżeli rada P. Z. U. W. nie spełnia obowiązków, nałożonych na nią przez niniejszy dekret, Minister Skarbu może ją rozwiązać. Uprawnienia rady przechodzą wówczas na delegata rządowego. Zwołanie nowej rady P. Z. U. W. powinno nastąpić najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od daty rozwiązania poprzedniej.

ROZDZIAŁ VI.

Przepisy końcowe.

Art. 23. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 24. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc obowiązującą z wyjątkami określonymi w zdaniu następnym — przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 3, poz. 23), zmienione rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 648), dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 576) oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 456). Zachowują moc obowiązującą przepisy art. 3 i 74 oraz do czasu wydania rozporządzeń przewidzianych w art. 2 niniejszego dekretu — art. 2, 19—45, 50—52, 58, 60—61, 62 ust. 2 i 63.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Adam Kuryłowi

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

w/z Minister Odbudowy:
Stefan Pietrusiewicz